

De Strypse Wetering

door Kees van Rij

De Strypse Wetering in Rockanje is een mooi en verrassend gebied. Voor velen lekker dichtbij en voor mij helemaal, want ik woon er middenin. Aangelegd als waterberging met een natuurfunctie als onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur. Goed voor vogels, dus ook goed voor vogelaars. Het vaste startpunt voor de woensdagtellers, die daar vaak al de helft of meer van hun wekelijkse soorten kunnen scoren.

Mij is gevraagd een stukje te schrijven over vogels die hier de afgelopen zeven jaar zijn gezien. Teveel eigenlijk om allemaal hier te noemen. Ik heb me beperkt tot de zeldzame en voor mij verrassende soorten.

Medio 2006 is men begonnen met graven in het westelijk deel en vanaf 2009 werd het midden en oostelijk deel van de polder omgevormd. Vier jaar lang heb ik graafmachines, vrachtwagens en tractoren rondom de deur gehad. Dat vond ik eigenlijk helemaal niet erg, want het ging er steeds beter uitzien. Ook de vogels zagen dat waarschijnlijk, want het aantal soorten nam hand over hand toe.

grote zilverreiger

in de BRANDING 2013-4 - 18

Ook de minder algemene soorten kwamen een kijkje nemen. Dat begon al in 2007 met een gestreepte strandloper en enkele weken later werd de Strypse Wetering gelijk op de kaart van vogelend Nederland gezet door de ontdekking van Pim Stins en mij van een Siberische strandloper. Lekker zeldzaam, de zevende waarneming voor Nederland. Veel vogelaars, ook van ver buiten de regio, kwamen een kijkje nemen.

In de grote berg zand aan de rand van de nieuwe plas kwam de eerste oeverzwaluwkolonie. Het werk werd toen twee maanden stilgelegd omdat de vogels niet verstoord mochten worden. Ook twee langstreckende zwarte ooievaars hebben er nog een paar uur vertoefd.

In de eerste maanden van 2008 werden tussen de honderden, misschien wel duizenden, brandganzen regelmatig een of twee roodhalsganzen gezien. Tijdens de voorjaars trek verschenen de eerste bosruiters en Temmincks strandlopers, soorten die we hier nog nooit gezien hadden. Jan den Exter ontdekte dan ook nog eens een grauwe franjepoot en heel even was er de eerste steltkluut. Voor vogelaars die een dagje in de Delta kwamen vogelen, was de Strypse Wetering een vaste tussenstop geworden. In het voorjaar van 2009 was Strypse Wetering west klaar. Er was nog weinig vegetatie en er vestigden zich de eerste nieuwe broedvogels, zoals: kleine plevier, strandplevier en kluut. Een genot om naar te kijken.

Augustus leverde weer een mooie nieuwe soort op, de eerste poelruiter werd ontdekt.

2010 is het jaar waarin de eerste rietvogels zich meldden. In de lage vegetatie kwam steeds meer riet te staan en ik hoorde in het voorjaar rietgors, rietzanger, en zelfs bosrietzanger en blauwborst. In de loop van de zomer werd een koereiger ontdekt en in oktober weer een grauwe franjepoot.

In 2011 werd de laatste hand gelegd aan het midden en oostelijk deel en was de Strypse Wetering compleet. Weer een heel stuk erbij om naar vogels te zoeken. Het lukte andere vogelaars om in dit jaar weer roodhalsganzen, steltkluten en een poelruiter te ontdekken. De eerste visdieven maakten hun nest in Strypse Wetering oost en met succes, drie jongen zijn vliegvlug geworden.

ijsvogel

Ook in 2012 werd een paartje steltkluten diverse keren gezien. Nu ook in Strypse Wetering oost. Volgens kenners een uitstekend stuk om te broeden. Echter het laarzenpad ligt ook in dit gebied en daar wordt toch wel gebruik van gemaakt. Niemand heeft iets van een broedgeval kunnen ontdekken. De kluten echter deden het daar prima.

Dit jaar, 2013, is het Waterschap Hollandse Delta begonnen om één van de oorspronkelijke plannen, het in het voorjaar voor een groot deel van het gebied plasdras te zetten, in praktijk te brengen. Vogels worden nu min of meer gedwongen om bij het broeden hoger gelegen delen op te zoeken. Vorige jaren ging het nog wel eens mis met onverwacht hoog water en drevens nesten weg en mislukten veel broedsels. De kluten kozen dit jaar voor Strypse Wetering midden. Evenals de visdieven met maar liefst 12 nesten. Het begint al een kolonie te worden.

Het bezoek van een zeearend die in februari werd gemeld, zette de hele boel aan vogels even op zijn kop. Hij heeft er zelfs een nachtje geslapen. Een

porseleinhoen liet zich ruim vijf weken elke nacht onafgebroken horen. Of er gebroed is, weten we niet. In de nazomer werd er weer één ontdekt, waarschijnlijk een doortrekker. De visarend, misschien wel dezelfde vogel die ook in het Quackjeswater werd gespot, heb ik diverse malen flink bezig gezien om wat te vangen. Bij het Meertje de Waal zag ik hem diverse keren met een vis vertrekken.

Door dat hoge water en de plasdras ontdekten de lepelaars en de kleine zilverreigers uit het Quackjeswater het hele gebied als een rijke voedselbron.

Naar soorten kijken als vogelaar is natuurlijk altijd leuk, maar individuele vogels observeren is soms nog veel mooier. Hieronder een hele kleine greep van leuke, onverwachte, heftige of rare waarnemingen van mij in de Strypse Wetering:

- Een paartje kluten willen hun vier jonkies overbrengen van het erg droge gedeelte in Strypse Wetering midden, waar ze toch niks kunnen vinden, naar het natte gedeelte in Strypse Wetering west. Een lange wandeling volgt. Door veel vliegen en roepen weet pa kluut goed te dirigeren. Gelukkig geen kraaien in de buurt. Ze zijn er bijna en staan nu op het fietspad naast het huis. Pa kluut alarmeert, er komt een scooter aan. De pulletjes drukken zich instinctief tegen het asfalt. De niets vermoedende jongedame op de scooter suist er op nog geen 20 cm langs. Pff... mijn hart klopte in mijn keel...
- Ik zit in de auto en sta in de berm bij Strypse Wetering oost en kijk in de richting van Tinte. Het waait nogal en de gierzwaluwen scheren laag over het landschap. Een vogel vergist zich en vliegt zich dood tegen een passerende auto en ligt midden op de weg. "Die is voor mij" roep ik tegen mijzelf. Bij het uitstappen is een zwarte kraai me net voor...
- In 2007, toen er nog volop gegraven werd, heeft dicht naast het toegangshek een paartje Engelse gele kwikstaart gebroed. De vrachtwagens met zand reden er op nog geen tien meter langs...
- Er is een bank geplaatst langs het onverharde fietspad in Strypse Wetering west. Deze bank is geschonken door Lionsclub De Bernisse. De eerste gebruikers van deze bank waren twee zwarte kraaien...
- Onderdeel van het laarzenpad is een smalle houten loopbrug over de wetering in Strypse Wetering midden. Hierop zitten graag aalscholvers. Leuk als je een keer met de kijker er naar staat te kijken en er komt een ijsvogel tussen zitten. Een smaragdblauw vogeltje omringd door grote zwarte bodyguards.....
- De najaarstrek van steltlopers komt altijd al vroeg op gang. Op een mooie juli avond, de zon is al onder, sta ik met Norman nog wat te kletsen. Plotseling verschijnt er een enorme groep vogels boven de plas. Het zijn steltlopers, maar in de schemering is niet direct te zien welke soort het is. Als ze zijn neergestreken weten we het. Honderden tureluurs maken een tussenstop. Een enorm gekwebbel, allemaal even drinken en poedelen. Na een kwartier vertrekken ze weer naar andere oorden...
- Op het grote eiland in Strypse Wetering west broeden twee paar brandganzen. Na een

kievit

paar dagen met slecht weer en veel regen doet de waterberging waarvoor het is aangelegd: het water stijgt. Eén van de nesten houdt het niet droog en de eieren drijven in het nest. De brandgans weet echter van geen wijken en blijft er drie dagen naast staan. Op dag twee staan er een stukje verderop twee kleine mantelmeeuwen te wachten. Op de vierde dag geeft de gans het op en laat het nest in de steek. De mantelmeeuwen, nog steeds aanwezig, zien hun kans schoon en doen hun werk. Toch wel aangrijpend als je dat allemaal ziet gebeuren....

- Op een voorjaarsavond zie ik twee vogelaars op het fietspad staan. Zij kijken naar de plas richting Meertje de Waal. Op een gegeven moment zie ik een van hen op een drafje teruggaan naar de auto. Even later staat Jan den Exter breed zwaaiend in de tuin voor het raam: "ik heb een franjepoot, kom mee". Leuk hoor, de eerste grauwe franjepoot in de Strypse Wetering...
- Ik zit buiten op de tuinbank die ik dicht bij de waterkant heb gezet. In het heldere water zwemmen veel grote brasems en ze zijn mooi te zien. Uit het niets vliegt er een rare aalscholver vlak langs mij heen. Ik ben nog naar de weg gerend, maar kon hem niet meer terugvinden. Achteraf geredeneerd moet het een zwarte ibis geweest zijn...
- Weer sta ik buiten met iemand te praten en we zien een slechtvalk. "Kijk Roel, die is volgens mij wat van plan. Zie je hem omhoog klimmen?" en inderdaad, van grote hoogte laat hij zich met duizelingwekkende snelheid omlaag vallen. Hij suist op zo'n vijftig meter langs ons heen. De weinige vogels die er vandaag zitten, vliegen op. De enige kempiaan die er vandaag liep had geen schijn van kans. Indrukwekkend...
- De eerste broedsels van kluten in de Strypse Wetering lagen op het grote eiland in Strypse Wetering west. Toen er al aardig wat jonge klutjes rondliepen kwam een buizerd, die ook zijn jongen moet grootbrengen, elke dag een klutje halen. Hij heeft ze allemaal weten te vinden ...
- Ik loop het onverharde fietspad op en zie een kleine plevier op het pad een beetje moeilijk fladderen en met zijn vleugel slepen. De bekende afleidingsmanoeuvre om mij van haar jongen weg te lokken. Na een paar minuten turen en turen zie ik het kleintje zwarte bolletje ineens op nog geen twee meter van mij liggen. De afleidingsmanoeuvre was eigenlijk niet nodig geweest, ik had het jong in het voorbijgaan toch niet opgemerkt. Wel leuk om het een keer mee te maken...
- Een jonge groenpootruiter foerageert langs de oever van het grote eiland in Strypse Wetering west. Hij heeft zo te zien zijn eigen vismethode bedacht. Hij vangt een visje en zwiept het met een snelle zwaai op het droge, rent er naar toe en eet het visje op. Ik heb het hem diverse keren zien doen...
- André Velthuizen kijkt over Strypse Wetering west. Komt ineens met grote stappen naar de deur: "Kom gauw, twee kraanvogels aan de grond". Een buitenkans. Ik vlieg naar binnen, grijp de telescoop en ren naar de weg. "'Waar, waar, waar?" vraag ik hijgend. "Daar", "Ik zie niks", "Klopt, het is vandaag 1 april" ...

lepelaar